

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I	
Tło społeczne i intelektualne epoki na przełomie XVIII i XIX w.	
Era towarzystw historycznych w Niemczech	21
Wpływ społecznych, politycznych i edukacyjnych przemian w Prusach i innych państwach niemieckich na kształtowanie się poczucia świadomości narodowej u schyłku XVIII i na początku XIX w.	
Czas reform oświatowych	21
Znaczenie nauki historycznej w Prusach i innych państwach niemieckich. Idea powstawania towarzystw historycznych w Niemczech wyrazem świadomego działania państwa i warstw mieszczańskich	27
Rozdział II	
Geneza, powstanie i pierwsze lata Towarzystwa Historii i Starożytności Pomorza (do 1831 r.)	41
Początki ruchu stowarzyszeniowego na Pomorzu szwedzkim w XVII i XVIII w. Rola uniwersytetu w Greifswaldzie	41
Towarzystwa naukowe na Pomorzu brandenbursko-pruskim w XVII i XVIII w. Rola gimnazjum szczecińskiego w rozwoju badań historycznych	47
Rola nadprezydenta Prowincji Pomorze Johanna Augusta Sacka – przedstawiciela oświeconej biurokracji prowincjonalnej w kreowaniu polityki kulturalno-naukowej państwa pruskiego. Powstanie i upadek „Pommersche Provinzialblätter”	51
Powstanie Towarzystwa Historii i Starożytności Pomorza w Szczecinie (1824). Rola Sacka i oświeconego mieszczaństwa pomorskiego	62
Ustrój towarzystwa	69
Kierunki badań	70
Członkowie, finanse	74

Rozdział III

Towarzystwo Historii i Starożytności Pomorza w okresie tworzenia się niemieckiej jedności państwowej (1832–1871)	79
Powstanie rocznika „Baltische Studien” i jego znaczenie dla życia naukowego Szczecina i prowincji	79
Działalność naukowa towarzystwa historycznego	86
Edycje źródłowe	86
Publikacje	89
Zbiory	94
Kontakty z innymi towarzystwami. Powstanie Zrzeszenia Niemieckich Towarzystw Historyczno-Starożytniczych (1852)	104
Towarzystwo historyczne a władze administracji państwowej i samorządowej	108
Członkowie	109
Finanse	116

Rozdział IV

Towarzystwo Historii i Starożytności Pomorza w dobie zjednoczenia narodowego (1871–1918)	119
Zjednoczenie Niemiec a wpływ nacjonalistycznej szkoły pruskich historyków na ewolucję poglądów czołowych przedstawicieli towarzystwa historycznego i odnowę życia naukowego. Spór o równorzędność badań ogólnoniemieckich i regionalnych	119
Kierunki badań. „Baltische Studien” w latach 1872–1918. Rola i znaczenie miesięcznika „Monatsblätter”. Formy działalności członków	135
Edycje źródłowe	135
„Baltische Studien” w latach 1872–1918 i „Monatsblätter” (1887–1942)	138
Zbiory	147
Katalog zabytków	152
Formy działalności członków	156
Problem kontaktów między zarządem szczecińskim a greifswaldzkim. Powstanie Rugijsko-Pomorskiego Towarzystwa Historycznego (1899)	160

Powołanie Komisji Historycznej Pomorza i Muzeum Miejskiego – instytucjonalne wyodrębnienie się nurtów historycznego i mu- zealnego (1910–1913)	165
Komisja Historyczna Pomorza	165
Powstanie Muzeum Miejskiego	169
Stosunki towarzystwa historycznego z administracją prowincji i władzami centralnymi	173
Towarzystwo Historii i Starożytności Pomorza wobec pierwszej wojny światowej	175
Zmiany w strukturze społecznej i zawodowej członków. Finanse	178
Członkowie	178
Finanse	187
Zakończenie	191
Źródła i opracowania	193
Spis tabel	211
Zusammenfassung	213
Indeks osobowy	217